

ARKEOLOGISK UTREDNING 2019

Ola Kadefors

ARKEOLOGISK UTREDNING AV BOBERG 8:27

Halland, Falkenbergs kommun, Skrea socken, Fastigheten Boberg 8:27

RAPPORT KULTURMILJÖ HALLAND 2020:62

STIFTELSEN HALLANDS LÄNSMUSEER

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2020

Arkeologisk utredning 2019

Bild framsida: Utsikten från Smörkull mot syd. Foto: Ola Kadefors. (Fotonr. 2019-76-5).

Grafisk form och layout: Anders Andersson.

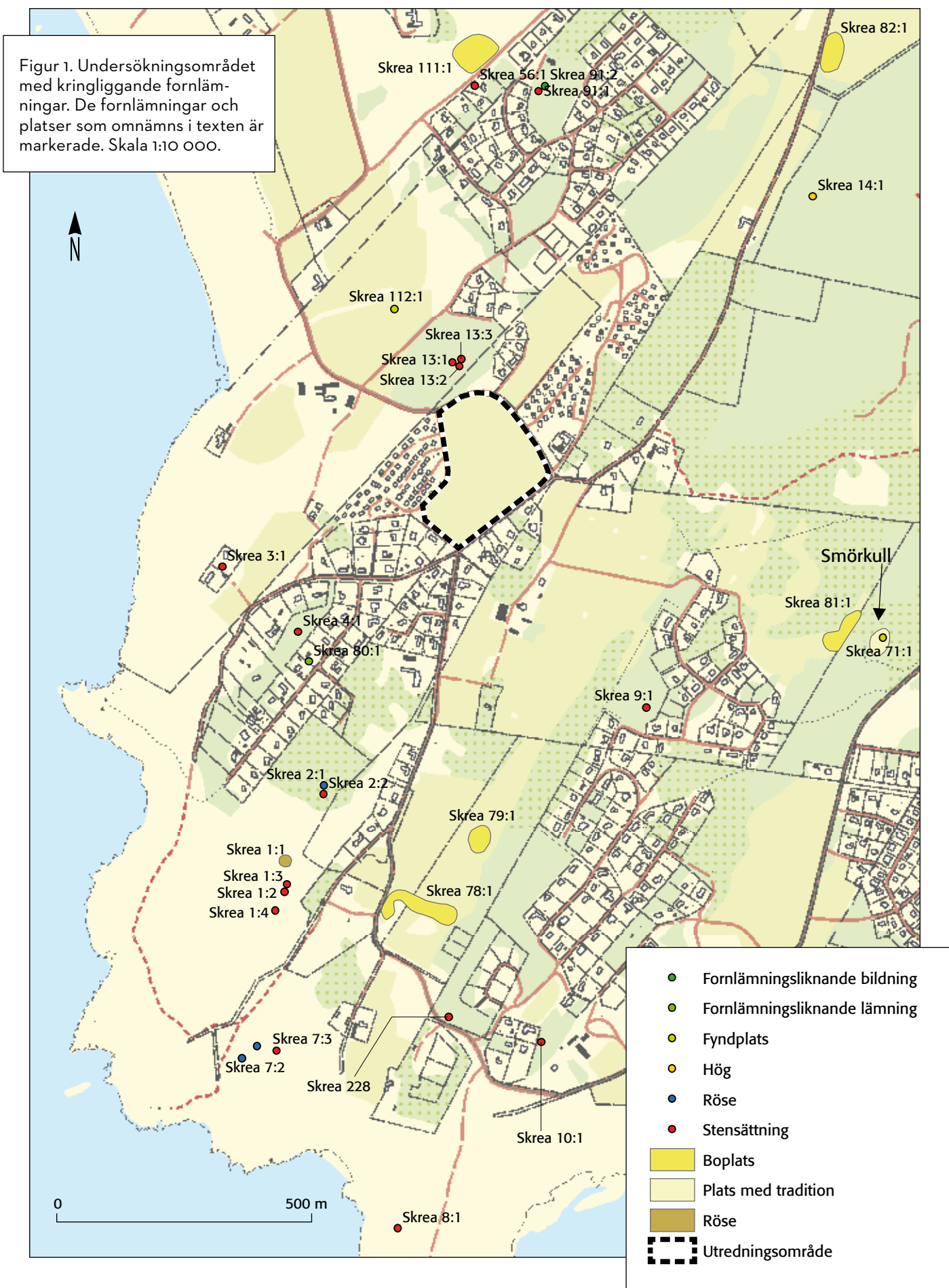
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

INNEHÅLL

Inledning	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Beskrivning av undersökningsområdet	7
Undersökningsresultat	7
Sammanfattning och slutsats	8
Tekniska och administrativa uppgifter	8
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2020	10

INLEDNING

Kulturmiljö Halland har under den 28–29 oktober utfört en arkeologisk utredning av fastigheten Boberg 8:27, Skrea socken, Falkenbergs Kommun. Utredningen utfördes i klar, torr och kall väderlek. Utredningen resulterade i att det påträffades en härd och ett stolphål av förhistorisk karaktär i den södra delen av utredningsområdet. Kulturmiljö Halland bedömer dock att dessa lämningar kan anses för få för att det skall vara motiverat med en förundersökning.

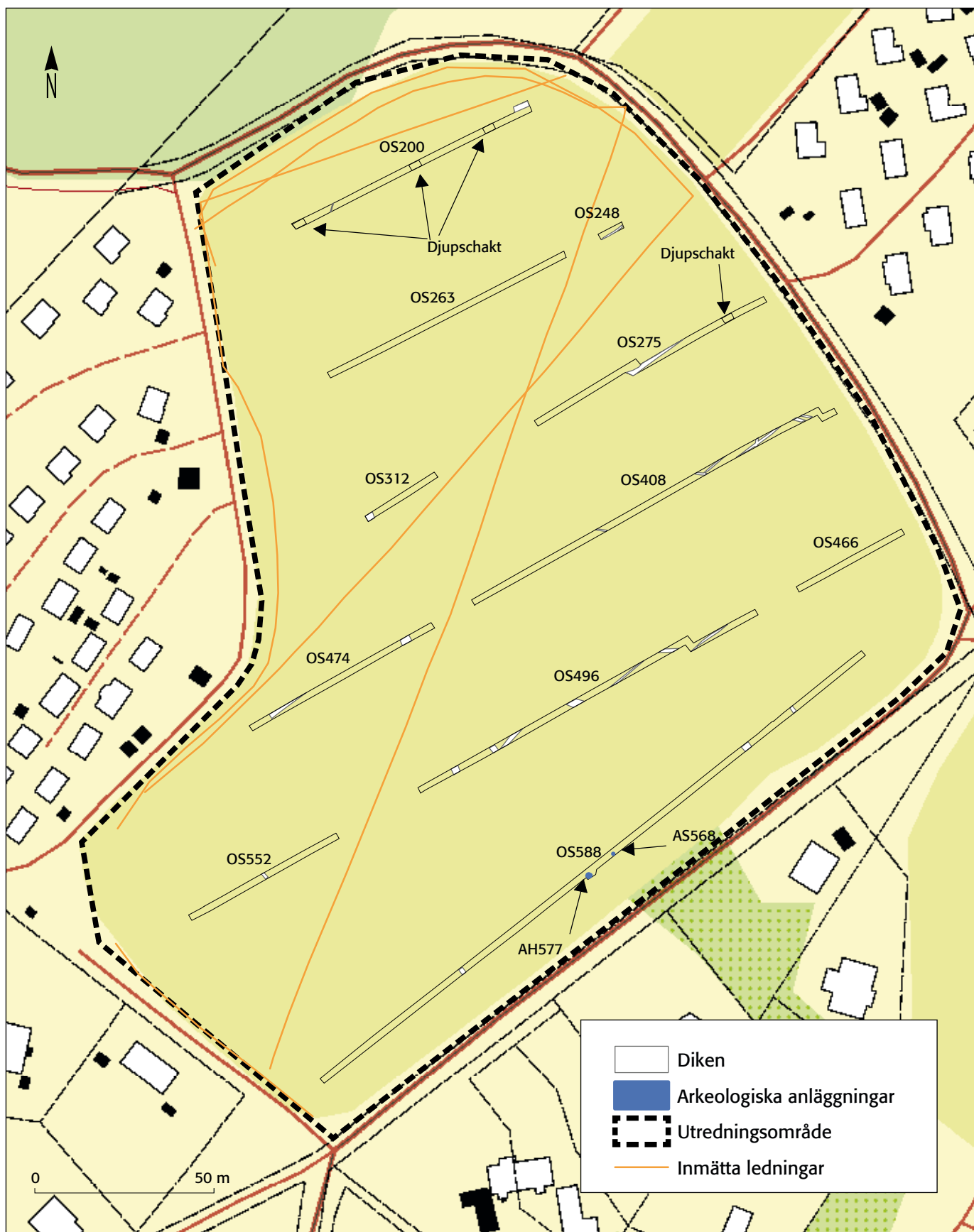
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet ligger centralt i ett område som är rikt på fornlämningar och drygt 1,8 kilometer från Suseåns mynning. Utredningsområdet ligger på en svag sluttning mellan bergspartier på mellan 14–20 meter över havet. I sydvästlig riktning från utredningsområdet finns Bobergs udde och strax söder om denna Grimsholmen, vilka bildar en udde ut i havet. Öster om utredningsområdet höjer sig marken i skogsbeväxta kullar och drygt 700 meter sydost om utredningsområdet finns Smörkull, en uppstickande klippa som är ett landmärke i området. På andra sidan om de skogsklädda kullarna öppnar sig marken i ett vidsträckt odlingslandskap.

När det gäller fornlämningsmiljön i området så är denna omfattande. Inom en två kilometers radie runt området finns 48 fornlämningar eller fynd registrerade i Fornsök. Det kan påpekas att ingen av dessa har blivit undersökt, varför den faktiska kunskapen om områdets förhistoria är relativt ringa. Inom tvåkilometersradien finns en plats med tradition, tre fornlämningsliknande bildningar, fyra rösen, fem högar, sju fyndplatser, åtta boplatser och 20 stensättningar registrerade. 29 av lämningarna är således gravar av något slag och direkt (50 meter) norr om utredningsområdet

finns stensättningarna L1997:9902, L1997:9285 och L1997:9969 (tidigare Skrea 13:1–3) på ett höjdläge. Huvuddelen av högarna, rösen och stensättningarna är orienterade på höjdparter som vetter ut mot havet. Det kan också påpekas att de tre objekt som är registrerade som *fornlämningsliknande bildning* i sina beskrivningar bedöms som sannolika gravar. De i området registrerade boplatserna ligger längre in i landskapet, på fria ytor mellan bergsknallarna och på ytor som mer eller mindre ligger i skydd från väster.

Värt att nämna är utredningsområdets närhet till Smörkull, en speciell plats i vars närhet två spektakulära fynd gjorts. Det märkligaste fyndet är den guldsål (SHM2604) från bronsåldern som påträffades ett 60 tal meter norr om Smörkull i mitten av 1800-talet. Fyndplatsens exakta lokalitet är dock okänd. Det samma gäller det andra fyndet, ett bronssvärd (SHM2115), som påträffats ”nära” Smörkull. Att de exakta fyndplatserna är okända kanske är lika bra med tanke på de på senare årens ökade olovliga användning av metalldetektorer. Vid utredningen av fastigheten Boberg 8:27 berättade en boende i området att han vid ett tillfälle hösten 2018 sett och pratat med två metalldetektorare som gått över fastigheten på natten. Dessa hade snabbt givit sig av efter att ha avslöjats, men historien visar att detta är något som förekommer. Sannolikt är det fyndet av guldsålen som lockar fram dessa typer.

Figur 2. Undersökningsområdet. Skala 1:1500.

BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGSOMRÅDET

Utredningsområdets terräng utgjordes av gräs och i vissa partier av starrväxter. I de låglänta områdena i den västra delen utgjordes marken i huvudsak av blöt silt och det fanns partier där marken utgjordes av sumpmark. Sommarstugeområdet direkt väster om utredningsområdet kallades av lokalbefolkningen för "träsket", då området varit sumpmark innan man byggde stugor där. Utredningsområdet var också genomkorsat av dräneringar och diken, en tydlig indikation på att det krävts en del arbete för att hålla ytan torr. I den östra delen av utredningsområdet utgjordes markmiljön å andra sidan av grovt, förmodligen svallat, grus. Detta område var ytterst väl-dränerat, men det märktes också tydligt att det sannolikt ofta hämtats grus här, för det var rikligt med utschaktade markpartier som antingen uppstått i samband med bygget av den intilliggande vägen eller då kringboende velat ha grus. Det är möjligt att denna del av utredningsområdet delvis tangerar Litorinavallen, vilket skulle kunna förklara det svallade gruset.

UNDERSÖKNINGSRESULTAT

Vid utredningen drogs totalt 806 längdmeter schakt med en 1,8 meters skopa. Totalt drogs elva schakt i östvästlig riktning då schakten då kunde fånga ytans olika nivåer. Ytan var genomkorsad av ledningar och vattenledningar vilket delvis försvårade arbetet.

I schaktet OS200 i norra delen av ytan var matjorden drygt 0,3–0,4 meter djup över en grusig sand i den östra delen öster, vilket succesivt övergick till först våt sand och därefter våt siltig sand efter ungefär halva schaktet. I OS200 drogs tre djupschakt till drygt en meters djup som dock bara visade att silten fortsätter till åtminstone en meters djup. Förhållande som iaktas i OS 200, med grusig sand i öster som övergår till siltig sand, blir genomgående över hela ytan. I schakten OS275, OS408, OS466 kommer dock grovt grus (möjligen en Litorinahorisont) i den östra änden av schakten innan markmiljön övergår till grusig sand.

I den västra delen av undersökningsområdet är markmiljön genomgående blöt och vatten bubblar ställvis upp i marken, vilket gjorde att vissa delar av schakten fick läggas igen direkt. Försiktighet fick även iaktas så

Figur 3. Härden AH577 i schaktet OS588. Mot syd. Foto: Ola Kadefors. (Fotonr. 2019-76-4).

Figur 4. Undersökningsområdet innan schaktning. Mot syd. Foto: Ola Kadefors. (Fotonr. 2019-76-1).

att inga dräneringar eller diken skadades. I det södra schaktet, OS588, var markmiljön olik den övriga ytan med en torrare sandig markmiljö. I detta schakt påträffades en härd, AH577, samt ett stolphål, AS568. Båda anläggningarna var av förhistorisk karaktär.

SAMMANFATTNING OCH SLUTSATS

Utredningsområdet undersöktes med sökschaktgrävning. Övergripande är fastigheten olämplig för förhistoriska lämningar då den till största delen är siltig och blöt. Dock påträffades i den södra delen, inom ett område med ett sandigare markmaterial, en härd och ett stolphål. Dock utgör inte de påträffade anläggningarna ett så pass omfattande lämningmaterial att Kulturmiljö Halland kan rekommendera ytterligare antikvariska insatser inom fastigheten Boberg 8:27.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslutsnummer:	431-4933-2019
Eget diarienummer:	2019-277
Uppdragsgivare:	Grimsholmens Fastighets AB c/o Baker Tilly Ahlgren & Co Katarina
Utförandetid:	28-29 oktober 2019
Personal:	Ola Kadefors (projektledare), Mats Nilsson. Grävmaskinist: Hans Johansson, Hule Maskintjänst
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Läge:	Halland, Falkenbergs kommun, Skrea socken, Boberg 8:27. Koordinater X: 6303704, Y: 350980
Undersökt:	806 löpmeter, 1517 m ²
Dokumentation:	Provgropar, schakt, anläggningar, lager mättes in med GPS med nätverks RTK. Digital information finns tillgänglig i Intrasiprojektet Skrea2019277U. Digitala fotografier har fotonummer 2019-76_1-5
Fynd:	Inga fynd påträffades
Datering:	-

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2020

2020:01	Lögnäs Skummeslöv RAÄ 39 och 41, Ark. slutundersökning.	2020:34	Utredning inför GC-väg utmed väg 613 mellan kustvägen och Harplinge samhälle. Harplinge socken, Ark. utredning.
2020:02	Nio fornlämningar längs Suseån, Ark. förundersökning.	2020:35	Söndrums församlingsgård, antikvarisk förundersökning
2020:03	Ett hål i Hamngatan, Halmstad, Ark. schaktningsövervakning	2020:36	Efterunders. och återställning av plundringsskrap intill Krokstenen, Örelid. Laholm, Tjärby sn, Ark. efterundersökning.
2020:04	Boplotsaktiviteter fr. tidigneolitikum och romersk järnålder invid bronsåldershöj Kville RAÄ 35:1	2020:37	Skottorps slott. Restaurering
2020:05	Medeltida lämningar i Storgatan, Halmstad	2020:38	Kristineheds manbyggnad. Kulturhistorisk utredning
2020:06	Dagsås kyrka, textilförvaring och åtgärder i sakristian	2020:39	Laholm RAÄ 142, Laholms stad, Lagaholm 4:1, RAÄ 19:1, RAÄ 142:1, Ark. schaktningsövervakning
2020:07	Dagsås kyrka, nytt pentryskåp	2020:40	Krutkällargången, Halmstad kommun och stad, Bastionen Norre Katt, RAÄ 33:1, Ark. schaktningsövervakning
2020:08	Rosenfredsskolan uthus, Folkskolan 1, antikvarisk förundersökning	2020:41	Kv Jungfrun, Oxen och Hästtorget, Laholm. Förslag till planbestämmelser.
2020:09	Landa kyrka, nytt styrsystem	2020:42	Spannarp Östra, Spannarp socken, Ark. utredning
2020:10	Landa kyrka, belysning	2020:43	Fem provborrhål inom Österskans. Halmstad kommun, Österskans 1 och Halmstad 6:31. Ark. kontroll.
2020:11	Grev Kristoffer 13, antikvarisk förundersökning inför renovering	2020:44	Arkeologisk utredning inom Tofta 2:2. Varbergs kommun.
2020:12	Grunnarp 3:12. Underlag inför tillståndsansökan för ändring av byggnadsminne.	2020:45	Apelvågsgården, omläggning av stråtak. Antikvarisk medv.
2020:13	Trönninge 7:47 Förenklad ark. utredningsrapport	2020:46	Professorn 7, Hotell Gästis i Varberg, Antikvarisk förundersökning
2020:14	Vattenledning Åled-Oskarström, Enslövs socken. Ark. utredning, steg 1.	2020:47	Folkvandringstid, Vendeltid & Vikingatid, Kville 21:1, Ark. förundersökning
2020:15	Veddige kyrka, invändig ändring, antikvarisk konsekvensbeskrivning	2020:48	Boplatsslämningar i Hasslöv, Hallands län, Laholms kommun, Hasslövs socken, Ark. utredning
2020:16	Lindbergs kyrka, framtagande av bemålat brådtak, antikvarisk förundersökning	2020:49	Gravar och boplatser invid Kistinge deponi, Eldsberga socken, Ark. utredning
2020:17	Enslövs kyrka begravningsplats, Ark. utredning inför utökande av Enslövs kyrkas gravplats.	2020:50	Villa Örnvik, Eketånga 2:71, Halmstad, Antikvarisk förundersökning.
2020:18	Senmedeltida odlingshorisonter, en stenläggning och nyare tids avfall. Halmstad. Ark. förundersökning och undersökning.	2020:51	Kvarnadalen i Sällstorp, Vård- och underhållspan
2020:19	St Laurentii kyrka. Utvändig renovering	2020:52	Landa kyrka, mögelsanering
2020:20	Tröinge 2:62 Vinbergs socken, Ark. utredning.	2020:53	Societetshuset i Varberg, antikvarisk konsekvensutredning
2020:21	GC-väg mellan Vinberg och Bergagård. Ark. utredning.	2020:54	Långanskogen, vård- och underhållspan
2020:22	VA-ledning Eftra kyrkby-Långasand Ark. förundersökning och slutundersökning.	2020:55	Göingegårdens smedja, Antikvarisk förundersökning
2020:23	Knobesholms tunnbinderi.	2020:56	Falkenbergs stadshus, ändring av ventilation
2020:24	Övraby - Det äldsta Halmstad. Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt.	2020:57	Ny spillvattenledning i Skrea. Ark. utredning
2020:25	Hyltebruks kyrka, Utvändig renovering	2020:58	Lugnarohögen, renovering av gravhöj och stuga
2020:26	Tönnersjö kyrka, Renovering av fönster	2020:59	Boplatsslämningar inom Altona 2:1 och 4:34. Ark. utr.
2020:27	Nybyggnation hästgård Risarp Harplinge. Ark. utredning.	2020:60	Odlingen, Tönnersjö 4:2, Dokumentation inför riving
2020:28	Förundersökning i avgränsande syfte Skrea 110, Ark. förundersökning.	2020:61	Excellensen 2, Fasad- och markförändring
2020:29	Boplots- och härdområden. Trönningenäs, Lindbergs socken. Ark. förundersökning av L2018:392, L2018:820, L2018:821, L2018:822.	2020:62	Arkeologisk utredning av Boberg 8:27
2020:30	Kyrkogårdarnas historia, vård och underhåll, bilaga till kulturhistoriska inventeringar i Falkenbergs pastorat		
2020:31	Inventering inför planerad deponi. Varbergs kn, Veddige sn. Ark. inventering		
2020:32	Jutanområdet, Antikvarisk förundersökning		
2020:33	Planområde Himle och Fun City, Spannarp socken, Ark. utredning		

KULTURMILJÖ
HALLAND

POSTADRESS: TOLLSGATAN 7 | 302 32 HALMSTAD | TEL: 035-19 26 00

E-POST: KANSLI@KULTURMILJOHALLAND.SE | HEMSIDA: WWW.KULTURMILJOHALLAND.SE